

conjectan. lib. 1. cap. 16. Annus 43. Nini fuit 2039. ab orbe condito, juxta Chronicon Saliani.

Ibi : *Crucemque ipsam Græcè dictam.*

18 Verbum *Crux*, originem ducit à verbo Græco, quod ferre significat. Theatrum vitæ humanæ verb. *Crux*, in princip.

Ibi : *Sit omninò T, similis.*

19 Litera T, sive Tau, crucis imaginem refert, ejus scilicet, quæ commissa dicebatur, qualis fuit felix illa, à qua Christus regnavit. Theatrum vitæ humanæ col. 2. lit. C. Just. Lips. lib. 1. de cruce, cap. 7. & 8. Chaffan. in catalog. glor. mundi, part. 1. confid. 38. concl. 99. vers. Primò. Spondan. in Epitome Annal. Baron. anno 34. n. 29. D. Isidor. de vocat. gent. Tau litera speciem crucis demonstrat. Tertullian. advers. Marcion. Ipsa enim litera Græcorum Tau, nostra autem T, species est crucis, de quo inferius iterum D. Covar. sub vers. Ezechielis cap. 9. X, quoque litera crucem refert diversæ formæ, in qua D. Andreas suffixus est, D. Isidor. origin. lib. 1. cap. 11. ibi : X, litera, & in figura crucem, & in numero decem demonstrat. Lips. d. cap. 7.

Ibi : *Cùm es sine ipso Crux ipsa imaginem T.*

20 Et è converso homo sine cruce eandem representat. Justin. Mart. in apolog. 2. D. Maxim. sermo. ne 54. ex quibus id observat Theatrum vitæ humanæ sup. col. 11. lit. A.

Ad Num. 3.

21 Tau apud veteres supplicii, & damnationis notam fuisse animadvertit Just. Lipsius lib. 1. cap. 4.

Ibi : *Sed es furcis nocentes affixos olim fuisse.*

22 Calistrati verba in l. Capitalium 28. §. *Famosos*, ff. de pæn. à Triboniano depravata non pauci suspicantur; nam cum Consultus secundum eos, crucifigendos scripsisset, Tribonianus secundum tempus, quo Digesta compilavit, verbo crucis sublato, quia tale supplicium jam erat vetitum, prout infra adnotabitur, ejus loco furca subrogavit: in qua opinione sunt Cujac. ad Jul. Paul. lib. 5. Sentent. tit. 1. Petr. Fab. lib. 2. semest. cap. 7. vers. *Laquei profecto*, Just. Lips. sup. lib. 3. cap. 7. ubi simile objicit Triboniano, de quo supra, num. 12. At Larreategui *Selectar. lib. 8. cap. 9. num. 19.* adversus eos Tribonianum tuetur asserens Juris prudentibus non esse curandum de verbi *figere*, proprietate, quod ad clavorum inflexionem spectat, nec furcæ, sed crucis convenit, cum in jure non tam verba, quam mens Legislatoris perpendi debeat. Quibus adjici possit, quod verbum *Furca*, pro cruce accipi solet, ut D. Covarruv. statim edocet, ac præmissum est supra ex aliis, num. 12. unde absque verbi improprietate potuit Consultus dicere, *famosos latrones furcæ figendos*. Nihilominus verosimiliter cum Cujacio & sequacibus

præsumi contra Tribonianum potest corruptio illius Textus, qui non semel in simile vitium incidisse convincitur; & hoc creditu dignius est, quam quod Callistratus minus proprie loquutus sit, verba *Furca*, & *Figere* confundens: nec Consultus vocum proprietatem contemnere solent, ut notatur in l. *Labeo* 7. §. ult. ff. de supellect. legat. Utcunque sit, Triboniano libenter venia tribui debet, qui pietate, ac religione duce, vestigium omne antiquatæ ignominie S. Crucis ex Pandectarum libris delere contendit.

Ibi : *Ut tandem ratione communis.*

Vide sup. num. 11. 12. & 13.

Ibi : *His adspiculatur, quod cruce.*

23 Crucem multiformem fuisse apparet ex iis, quæ late congerunt Theatrum vitæ hum. verbo *Crux*, col. 2. lit. D, tom. 2. Lips. lib. 1. cap. 5. cum aliis, ubi diversas formas crucis, ac crucifigendi demonstrat ob oculos effigies proponens: ubi itidem monet, ab initio homines arboribus suffigi, unde *crux arbor*, vel *stipes infelix*, & *infamis vocabatur*. Lips. lib. 1. cap. 1. Theat. vitæ hum. verbo *Crux*, in princip. Cujus formæ esset, in qua Christus est passus, tradit Lips. lib. 1. cap. 10. Theat. hum. col. 2. lit. C.

Ibi : *Tametsi ex propria verbi significatione.*

24 De quo jam num. 22. cum seqq. Hodie furca proprie dicitur, ubi rei suspensi laqueo per carnificem perimuntur; nam etiam compressis faucibus palo alligatus, non tamen suspensus occidatur aliquis, quod vulgò *dar garrote* dicitur, honestius tamen obituale censetur, quam in furca.

Ibi : *Eusebius martyrium Petri Apostoli.*

25 Idem observat Baron. Annal. anno 69. & ibi Spondan. num. 7. Just. Lips. lib. 3. cap. 8. qui tradit, simili pœna interfectum Calliopium Martyrem: & lib. 2. cap. 12. refert, sub Nerva Victorinum capite versus terram crucifixum triduo vixisse. Plurimos, qui in cruce martyrii lauream adepti sunt, cumulat Theatrum vitæ hum. verbo *Crux*, à col. 12.

Ibi : *Græcis sanè verba hæc.*

De iis agit Just. Lips. lib. 1. cap. 2.

Ibi : *Nam es authore Suida.*

26 Quod *crux palus acutus* erat, cui affigebantur nocentes, ostendit Just. Lips. lib. 1. cap. 4. §. 12. & cap. 6. observat homines infigi, cum palo acuto per medium corpus transfodiebantur, quod vulgò *empalar* vocamus, & apud nos in usu non est. Mahometani verò eo supplicio utantur. Sic infixos putat Justus Lipsius ibi leones, quos crucifixos in Africa vidisse Polybium testatur Plin. lib. 8. cap. 16.

Vers. *Laquei verò supplicium.*

Furcæ pœna ubique, tam apud antiquitatem, 27 quam

quàm tempestate nostra turpis, fœda, ac probrosa est habita, ut deducitur ex l. *Moris* 9. §. *Istafere*, ff. de pæn. l. 2. tit. 21. part. 2. cap. *Sceleratior* 39. de pœnitent. distinct. 3. & observant Farinac. in Praxi crimin. quest. 19. num. 11. Tiraq. de pæn. temper. causa 31. num. 6. Valenz. cons. 102. num. 129. Joan. de Platea in l. *Omnes*, C. de delictoribus, lib. 10. Guttier. Practicar. lib. 4. quest. 5. num. 16. Gigas de crimine læsæ Majestatis, lib. 2. tit. de pæn. q. 1. num. 8. Petr. Caball. qq. crimin. casu 197. num. 4. Just. Lips. de cruce, lib. 3. cap. 1. Petr. Gregor. d. cap. 17. n. 2. Mathienz. ubi mox laudabitur, Card. Tusch. lit. F, concl. 538. num. 2. Cujac. in notis ad Jul. Paul. lib. 5. Sentent. tit. 17. & lib. 16. observat. cap. 1. Bajard. ad Clar. in §. *Furtum*, num. 69. ubi quod in Gallia non est ignominiosa sicut in Italia, Guazzin. de defens. reor. defens. 32. cap. 4. num. 11. Unde licet quoad dolorem mitior hæc pœna sit, quam gladii, ut ex Philosophis, seu Physicis tradit. Caball. casu 99. num. 96. quem sequitur Guazzin. cum. 12. tamen ob ignominiam gravior censetur, Guazzin. Bajard. & Caball. ubi proxime, quest. 18. n. 85. Valenz. num. 131. & dixi sup. lib. 2. cap. 9. n. 55. Sed & altera ratione durior mors furcæ existimatur, quia scilicet gladio citius vita, & cruciatus finitur. Marta de jurisdictione, part. 2. cap. 47. num. 10. Mortem furcæ informem dixere Virgil. lib. 12. *Æneid.* ibi: *Et nondum informis lethi trabe necit ab alta.* Ege-sipp. lib. 3. sic: *Informis lethi laqueum homines invenerent, feræ nesciunt.* D. Hieron. epist. 8. ad Paulin. ibi: *Informe furcæ lethum.* Eandem fœdam vocat Liv. lib. 2. decad. 5. sic: *Hic fœda morte periit, servi manè cubiculum ingressi laqueo dependentem invenerunt.* Præposteram ait Plin. lib. 2. cap. 25. ibi: *Ne laquei torqueret pœna præpostera.*

28 Hinc queritur, si quis damnatur diversis sententis ad furcam, & gladium, quæ pœna ex istis irrogabitur? Et gladio enecandum tenent Guazzin. sup. numer. 12. Bajard. ad Clar. in §. *fm. quest.* 99. num. 15. qui aliter in Gallia observari testatur, & ita juri videtur convenire: sed oppositum nititur æquitate, & in pœnis in mitiorem sententiam propensi esse debemus, nisi delicti atrocitas, propter quod pœna furcæ irrogatur, deposcat, ut ignominie quoque reas ad terrorem subjiciatur, argumento legis *Respicendum* 11. & l. *penult.* ff. de pæn. l. *Factum* 198. §. ult. ff. de pæn.

Ibi : *Ideo nobiles minimè eo plectendos fore.*

29 Sic prænotatum est supra, lib. 2. cap. 9. num. 51. & ibi laudatis jungendi sunt Gregor. Lop. in l. 6. gloss. 6. tit. 31. part. 7. Valenzuel. sup. num. 130. Bajard. in dicto §. *Furtum*, num. 68. & 69. Mathienzo in l. 1. gloss. 7. n. 4. tit. 14. lib. 5. Recop. Carrer. in Praxi crim. §. *Circa secundum itaque*, num. 5. Cabal. d. casu 99. num. 105. Tusch. sup. n. 3. Vide sup. n. 5.

30 Ex infamia, quæ furcæ supplicio contrahitur, provenit ut nonnunquam cadavera eorum, qui in reatu decesserunt, suspendi jubeantur. Anton. Gom. variar. lib. 3. cap. 1. n. 79. Menoch. de arbitr. casu 285. num. 7. Bobad. in Polit. tom. 2. lib. 3. cap. 15. num. 143. in fin. & alii, quos dedimus supra, lib. 2. cap. 10. n. 112. Vide exempla inferius, num. 33.

Ibi : *Nisi famosi latrones, aut grassatores fuerint.*

31 Licet autem generosi ad furcam damnari non permittantur, id tamen fallit si enormia, aut turpia crimina prepetraverint, ut si rei læsæ Majestatis convincantur, aut latrocinium, vel furra commisisse probentur: quod de communi consuetudine receptum est, Bajard. ubi proxime, Clar. in §. *fm.* q. 60. n. 24. Caball. d. casu 99. num. 106. cum seqq. Tusch. ubi proxime, Carrer. sup. §. *Circa igitur tertium*, n. 26. Boff. in praxi, tit. de *larieg. ante fin.* n. 6. vers. *Si tamen*, præter eos, quos recensimus d. cap. 9. n. 53. & n. 54. traditur quid in Hispania servetur in Nobilibus læsæ Majestatis reis. Idem quod de Nobilibus, de militibus tenendum est, Tusch. n. 2. Valenzuel. num. 131. Bajard. in d. §. *Furtum*, n. 60. & facit lex 3. §. 1. juncta gloss. verb. *Torquentur*, ff. de remilitar. & utriusque suo privilegio renunciare non valent, ex notatis in cap. *Si diligenti* 12. de for. comp. facit lex finalis, tit. 2. lib. 6. Recop. & quod traditur supra, lib. 2. cap. 9. n. 49.

Ibi : *Eadem ratione crucis pœna.*

32 Crucis patibulum non minus quam furcæ detestabile, ac ignominiosum apud Romanos, aliasque gentes fuit antequam Christus Dominus eam in solium Majestatis suæ, cum mortis agonem in ipsa pertulit, elevaret. Sic Aman, ut Mardocheo turpissimum pararet interitum, ipsum in crucem agere constituit ex consilio uxoris, & amicorum, ad contemptum sui vindicandum. Esth. cap. 5. ibi: *Responderuntque ei Zares uxor ejus, & ceteri amici: Jube parari excelsam trabem habentem altitudinis quinquaginta cubitos, & dic manè regi, ut appendatur super eam Mardocheus, & sic ibis cum rege letus ad convivium.* Placuit ei consilium, & jussit excelsam parari crucem. Unde observandum est, tanto magis crucem infamem censeri, quanto altior erigebatur: sic Christi Domini crucem celliorem fuisse aliis existimatur. Salian. Annal. tom. 5. anno 3601. n. 29. vers. *Responderunt*, Sueton. in Gal. a. cap. 9. Grefser. de cruce, lib. 1. cap. 7. Just. Lips. lib. 3. cap. 13. Ratio est, quia magis elevatus patiens eminus à pluribus conspiciatur. Salian. ibidem. Hinc patibulum hoc ignominiosum etiam post Christi mortem apud Gentes, & antea apud omnes fuisse adnotarunt præter jam laudatos Just. Lips. lib. 1. cap. 12. Larreategni *Selectar. lib. 8. cap. 9. num. 18.* Theat. vitæ hum. verb. *Crux*, col. 6. lit. A, & col. 26. lit. G, Petr. Gregor. sup. lib. 31. cap. 17. num. 1. & 3. Chaffan. conf. 38. concl. 98. vers. *Crux olim*, Grefser. de cruce, lib. 1. cap. 38. Durant. Cassell. lib. 2. variar. cap. 3. Petr. Fab. lib. 2. semest. cap. 8. Rævard. conjectaneor. lib. 1. cap. 16.

33 Quod supplicii genus proprium servorum apud Romanos fuit. Terent. *Satyr.* 6. ibi: *Imponem crucem servo.* Sic Servus apud Plaut. in *Milite*, ait: *Noli mimitarti, scio crucem futurum tibi sepulchrum.*

Ibi majores mei sui sunt, pater, avus, proavus, abavus.

Hirtius de bell. Hispania, sic ait: *Prebensi servi tres, unus legione vernacula: servi sunt in crucem sublari, militi cervices abscisse.* Et animadvertunt Just. Lips. Theat. vit. hum. & Larreategui ubi proxime,

mè. Hoc in causa fuit, ut nonnunquam cadavera cruci ad opprobrium affligerentur, sicut habetur *Jos. cap. 10. vers. 26.* cujus loci meminimus *sup. n. 15.* nam illic quinque Reges prius occisi sunt, quam crucifigerentur, ut ex ferie sacri Textus post alios deducit Salian. *sup. tom. 2. anno 2584. n. 179.* Simile supplicium sumpserunt Athenienses de Hannone, ut testatur Justin. *lib. 21. ibi: Qui captus, virgisque casus, effossis oculis, & manibus, cruribusque fractis, velut à singulis membris panæ exigentur, in conspectu populi occiditur, corpus verberibus laceratum in cruce figitur.* Similiter Carthaginenses in Magonem statuerunt. Plutarch. *in vita Timoleon, Justin. lib. 19. ibi: Mago insignis Carthaginensium Imperator, qui primus omnium imperium Panorum ordinata militari disciplina constituit, viresque non minus bellandi arte quam virtute formavit, ob rem malè gestam contra Syracusanos metu supplicii se ipsum interfecit, quo non contenti Carthaginenses, mortui corpus in cruce sustulerunt.* Verum nedum cadaver rei, sed & imago in cruce agi solebat. *Just. Lips. lib. 3. cap. 12.* Adde quæ *sup. num. 30.* de furca præmissimus. Quam ignominiosè cum cruciariis agebatur, dum ad patibulum ducerentur, tradit *Just. Lips. lib. 2. cap. 3. cum seqq.* ubi quod flagellabantur, cruce sibi bajulabant, stimulis agebantur, exuebantur vestibus, aliisque modis vexabantur.

34. Quamvis regulariter crux servorum, & abjectæ conditionis hominum pœna foret, aliquando tamen honesti viri turpitudinem hujus patibuli sustinuerunt ob facinorum immanitatem. Sic plectebantur Duces bella pravo consilio gerentes, quamquam eventus felix subsequeretur. *Valer. Maxim. lib. 11. cap. 7. Lips. lib. 1. cap. 11. Theat. vitæ hum. lib. C. pag. 605.* Afri etiam nobiles in cruce agere consueverunt, *Lips. ubi proxime.* Fœminæ itidem sexus prærogativa & honestate non suffragante hoc ignominiosum supplicium apud Romanos expertæ sunt. *Theat. vitæ hum. sup. pag. 604. Lips. lib. 1. cap. 15.* Idemque Egyptii observavere. *Theat. vitæ hum. pag. 603.* At Romani nec liberum hominem, nisi raro, cruci affigi patiebantur, nec ob leve crimen. *Just. Lips. lib. 1. cap. 12. & 13.* ubi causas congerit, quibus talis pœna irrogari solebat.

35. Quod autem de fœminis crucifigendis assertum est, ad eas quæ virum noverant spectat, virgines enim more Romanorum cruci subicere non licuit: sed hoc, quod virginitatis privilegium videtur, in detestabile ipsius opprobrium immaniter solebat retorqueri, siquidem carnifex ipsas turpissimè prostituere jubebatur, ut corruptas mox merito supplicio conficeret. *Sueton. in Tiberio, cap. 61.* ubi sic fatur: *Immaturæ puellæ, quia more tradito nefas esset virgines strangulari, vitiatæ prius à carnifice, dein strangulatæ.* *Tacit. lib. 5. Annal. hæc scribit: Tradunt temporis ejus Authores, quia triumvirali supplicio affici virginem inaudium habebatur, à carnifice laqueum juxta compressam immitti exin oblitis faucibus id ætatis corpora in Gemonias abjecta.* Ex quibus id observant *Petr. Gregor. Synagmat. jur. lib. 31. c. 17. n. 3. Salian. Annal. Eccl. tom. 6. anno mundi 4084. n. 30.* ubi de filia Sejani, quæ in odium patris sic infelicitè obiit, agens, in hanc dementem Romanorum turpitudinem acriter invehitur.

Ibi: *Verum post Jesu Christi mortem.*

De reverenti cultu Sanctæ Crucis post Salvatoris mortem apud Catholicos plurima cumulat *Theatrum vitæ humanæ lib. C. pagina 611. cum seqq.* & in Jure nostro extat lex unica, *Cod. nemin. licere Crucem Salvatoris, cui consonat lex 3. tit. 1. lib. 1. Recopilat.* quibus cavetur, gravi pœna in transgressores stabilita, ne quis signum Sanctæ Crucis sculptum, aut depictum habeat, ubi pessandari possit. Idemque à Scotiæ Rege Convallo constitutum tradit *Lessæus lib. 4. Hist. Scotiæ, quem dat Solorzan. emblem. 10. num. 29.* Quod adnotat idem *Solorzan. num. 30. Menoch. de arbitr. casu 376. Didac. Perez in l. 4. tit. 1. lib. 1. Ordinar. quæ idem statuitur Baron. Annal. Eccl. anno 427. ubi Spondan. in Epit. num. 2. Barbosa cum pluribus in collectan. ad dictam legem unic. num. 1. & 2.* Pœna secundum jus commune ultimum supplicium videtur *Accursio in d. l. unic. quem si in contemptum fiat, sequitur Caball. resolut. crimin. casu 91. num. 2.* Sed *Menoch. sup. arbitrio judicis reum coercendum opinatur.* At juxta jus nostrum regium cum pœna pecuniaria injungatur, quæ levis est, locum habebit, cessante dolo, ac contemptu. Extat & apud nos *lex 5. tit. 28. part. 7. adversus eos, qui factis quomodolibet injuriam S. Crucis intulerint.*

Ad Num. 4.

Constantinus Magnus in honorem S. Crucis sancivit ne aliquis reus deinceps crucifigeretur. *D. August. in qq. veter. & novi Testam. ibi: Antea homines crucifigebantur, quod postea edito prohibito manet.* *Victor. in Constantino, ibi: Vetus, veterimumque supplicium patibulorum, & cruribus suffringendis primus removit. Calliod. hist. tripart. lib. 1. cap. 9.* sic ait: *Supplicium crucis, quod primitus apud Romanos erat in usu, lege prohibuit.* *Card. Baron. anno 325. ubi Spondan. n. 52. Petr. Gregor. d. cap. 17. num. 4. Just. Lips. lib. 3. c. 14. Larreategui Selectar. jur. lib. 8. cap. 9. num. 18.* Quod genus supplicii nunquam in usum rediit. *Lips. d. cap. 14.* Similiter crucis patibulum prohibetur, *l. 6. tit. 31. p. 7.*

Verum jam antea à quo S. Crux Constantino apparuit, priusquam cum Maxentio, quem per illam devicit, congrediretur, istud sacratissimum signum Romanis valde venerabile fuit. *Lips. c. 15.* Plura alia gratitudinis ergo Constantinus erga S. Crucem patravit; nam Imperiali diademati illam superposuit. *D. Hieronym. epist. ad Letam, ibi: Regum purpuras, & ardentes diadematum gemmas patibuli Salvatoris figura condecorat.* Instituit ut Veneris dies S. Crucis sacraletur. *Euseb. lib. 4. histor. cap. 18.* *Theatrum vitæ humanæ sup. pag. 611.* *Justit sacrum Christi vexillum labaro, aliisque militaribus vexillis intexi, numismatibusque sculpi. Romæ statuam suam cruce manu gestantem collocavit. Quæ prosequuntur Baron. anno 312. tom. 3. ubi Spondan. n. 4. & an. 325. Lips. Solorzan. Theat. vitæ humanæ ubi proxime.* De inventione S. Crucis infra, *hoc lib. cap. 16. à num. 5.*

Ibi: *Ceterum ante Christi passionem.*

Hæc eadem observant *Spondan. in Epirome Baroni*

ronii, anno 34. numer. 29. & anno 389. num. 17. *Just. Lips. de Cruce, lib. 1. cap. 8. Petr. Crinit. lib. 7. de honest. discipl. Marfil. Ricin. de tripl. vita. Theat. vitæ hum. lib. 1. pag. 1. Chossan. conf. 99. vers. Item secundo.* Imò Egyptii Serapidis pectori litteram T. inscripserunt. *Theatrum vitæ humanæ, pag. 2. vers. Salutis, Sylv. variæ lect. lib. 1. cap. 3.* Unde quondam apud Ethnicos moris erat, ut in albo militum, ubi nomina eorum describebantur, illi qui vitaungebantur, hac littera T, notari solerent, mortuorum verò nominibus superponebatur, lit. Θ, seu thêta: illa signum vitæ, hæc mortis habebatur; etenim Thau felicitatis ac salutis nota censebatur. *Bozi. lib. 2. de Cruce triumphant. Sixt. Senens. in Bibliotheca Sancta, lib. 2. verbo Thau, Theatrum vitæ humanæ lib. 1. in princip. & verbo Salutis, quò loci dicitur Thau litteram Græcam apud Græcos, & Latinos salutem prænotare.*

Ad Num. 5. Vers. Ezechielis. cap. 9.

40. De hoc Propheta loco, & quod signum id, quod signabantur, frontes eorum qui necandi non erant, Crucis formam habuit, quam repræsentabat, disserunt *Sixt. Senens. Theatrum vitæ humanæ, Chassan. ubi proxime, Lips. lib. 1. cap. 7. Spondan. anno 34. num. 29.* Imò & apud ethnicos Tau cruce significare traditur in Theatro vitæ humanæ, *lit. T, pag. 2. verbo Crucis.*

Ibi: *Sed & eandem litteram Hebraicè constat.*

Idem observat *Senens. ubi proxime.*

Ad Num. 6.

41. Furcam signum esse meri imperii, & criminalis jurisdictionis, ac per illam quasi possessionem ejus jurisdictionis probari communiter asseveratur, de quo ita adnotantes consule *Aviles in cap. 42. Prætor. n. 3. & 4. Ramon. conf. 21. n. 44. & conf. 26. n. 11. Natta conf. 636. n. 8. Mastrill. de Magistrat. lib. 6. cap. 8. n. 64. Card. Tusch. lit. F. concl. 537.* Ad probationem quasi possessionis prædictæ opus non est, ut aliquis suspendatur; sed enim est furcam erectam esse, quanquam per centum annos usus ejus non sit. *Aviles sup.* Sed si aliquis furcam erigat, cui jus non est gladii, poterit per publicam Potestatem manu armata dejici. *Avend. de exeq. mand. part. 2. cap. 21. num. 3.*

Ibi: *Quin & id agere poterit.*

42. Qui in aliquo oppido jurisdictionem obtinet ad malefactores ultimo supplicio afficiendos, liberè poterit ibi continèd furcam habere, licet renitatur alius, qui causarum criminalium cognitionem ibi habeat, aut mixtum imperium. *Cancer. variar. part. 2. cap. 1. num. 299. Tusch. lit. F. concl. 357. num. 1. & 2.* qui rationem reddunt, quia scilicet publicè interest furcam erectam existere ad delinquentium terrorem, ita ut quisque compelli possit ad vendendum locum aptum, ut ipsa collocetur. *Tusch. num. 3.* Quæ ratione idem dicendum videtur, si duobus in eodem oppido merum imperium competeret, quorum alter furcam vellet erigere, & alter renueret; nam deberet erigi ob commune bonum. Nec obstabit, in re communi conditionem prohibentis *D. de Faria Novæ Addit. ad Covar. Tom. II.*

esse potioem. *Tondut. qq. civil. cap. 88. num. 22. Menoch. conf. 36. num. 52.* id verum est, cæteris paribus, ut ait *Menoch. ibi.* Hic autem favor boni communis stat pro eo, qui furcam fieri desiderat, & adversario opponitur. Præterea idem axioma limitatur, quando socius vult re communi uti in eum finem, ad quem destinata illa est; tunc enim prohibentis non est melior conditio. *Tondut. ubi sup.* qui autem furcam erigit, utitur sua jurisdictione ad terrendos malefactores, ad quod inventa & data est, cum illa erecta metum incutiat facinorosis, ut à criminibus abstineant.

SUMMARIUM.

1. Conductor quibus ex causis uti re locata aliquando prohibeatur.
2. Quando conductor, vel locator teneatur, si usus rei locatae impediatur.
3. Migranti è domo locata ob metum lemorum, aut phantasmatum, pensio remitti debet.
4. Nuncianda est migratio, & bona sunt deducenda ab æde, ut pensio remissa fiat.
5. Pensionis remissioni non est locus, cum conductor sciebat contractus tempore domum phantasmatis infestari.
6. Si conductor recesserit propter lemures, bellum, aut pestem, an his cessantibus cogatur solvere pensionem usque ad tempus præfinitum in contractu.
7. Facile credendum non est iis, quæ de phantasmatis ac lemurebus vulgò jactantur.
8. Demones nihil valent adversus nos, nisi Deo concedente.
9. Dei judicia scrutari non licet.
10. Deus aliquando mittit demones ad plectenda hominum peccata.
11. Traduntur exempla.
12. Justa Dei voluntate diabolus homines diræxat, sed ex propria malitia perperam propter odium operatur.
13. Dæmon, permittente Deo, homines corporaliter & spiritualiter vexat.
14. Etiam justos permissione Dei dæmon persequitur in hac vita.
15. Ex Dei permisso dæmon plura edit, quæ miraculosa videntur.

Utrum pensio sit remittenda inquilino migranti è domo ante tempus contractu præscriptum, propter lemures, sive phantasmata?

CAPUT VI.

Contingit interdum, ut in isto locationis contractu aliquid superveniat, quod impedimento sit, ut conductori uti re locata non liceat, & hoc provenit ex culpa locatoris, seu facti vel conductoris, vel tertii, aut casu fortuito. Ubi locatoris factum intercedit, pensio non debetur, imò ad interesse tenetur conductori, *l. 21. tit. 8. part. 5. l. Si unus 17. §. ult. l. Si fundus 36. ff. locat.* *Gregor. Lop. in d. l. 21. gloss. 2. Anton. Gom. variar. lib. 2. cap. 2. num. 1. in fin. Caroc. de locat. tit. de casib. quest. 7. num. 16. & tit. de remission. merced. quest. 8. num. 139.* Quod restringendum est, cum Princeps locat agros aut

Dd vecti-